

Advies over het voorontwerp van decreet betreffende integrale jeugdhulp

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99

F +32 2 219 81 18

www.vlor.be

info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Adviesvrager: Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin op 3 juli 2012

Uitgebracht door de Algemene Raad op 27 september 2012 met eenparigheid van stemmen

Voorbereiding: Commissie leerlingenbegeleiding , op 20 september 2012 onder voorzitterschap van Mia Douterlungne

Ook besproken op de Raad Basisonderwijs op 12 september 2012, Raad Secundair Onderwijs op 13 september 2012, de commissie Buitengewoon Basisonderwijs op 6 september 2012.

Dossierbeheerder(s): Roos Herpelinck

INHOUD

1 KRACHTLIJNEN VAN HET ADVIES	2
2 INTEGRALE JEUGDHULP MOET DAADWERKELIJKE ZORG VOOR JONGEREN VERHOGEN	2
3 DE MEERWAARDE VAN INTEGRALE JEUGDHULP VOOR JONGEREN EN HUN SCHOOLLOOPBAAN	3
3.1 WACHTLIJSTEN IN WELZIJN, OVERCAPACITEIT IN ONDERWIJS?	3
3.2 INFORMATIEDELING TUSSEN WELZIJNSWERKERS, CLB EN SCHOOLTEAM	4
4 IMPACT VAN DE VERNIEUWING VAN INTEGRALE JEUGDHULP OP DE WERKING VAN DE CENTRA VOOR LEERLINGENBEGELEIDING	4
4.1 JEUGDHULP OMVAT SLECHTS EEN FACET VAN DE WERKING VAN EEN CENTRUM VOOR LEERLINGENBEGELEIDING	4
4.2 DE VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET CLB ALS AANMELDER	5
4.3 DE TOEGANGSPOORT EN DE DIAGNOSTISCHE ROL VAN HET CLB	5
4.4 DE POSITIE VAN CLB IN DE OVERLEGSTRUCTUREN VAN INTEGRALE JEUGDHULP	5
5 EEN VLAAMS EXPERTISECENTRUM VOOR DIAGNOSTIEK (ARTIKEL 25)	6
5.1 DE MEERWAARDE VAN EEN EXPERTISECENTRUM	6
5.2 GEEN BEPERKING TOT CLASSIFICERENDE DIAGNOSTIEK	7
5.3 AANSTURING EN BEHEER	7
6 AFSTEMMING MET LOPENDE BELEIDSLIJNEN IN ONDERWIJS EN VORMINGS	
6.1 ZORGVERNIEUWING IN VAPH EN MULTIFUNCTIONELE CENTRA	8
6.2 SAMENHANG MET DE STRATEGISCHE OEFENING ROND JEUGDZORG	8
6.3 SAMENHANG MET HET DEBAT OVER PREVENTIEVE GEZINSONDERSTEUNING	8
6.4 SAMENHANG MET DE DEBATTEN IN ONDERWIJS OVER ZORG EN OVER LEERLINGENBEGELEIDING	8
7 VERDERE IMPLEMENTATIE VAN HET DECREET	9

1 Krachtlijnen van het advies

De Vlor waardeert het voornemen om coherente en alomvattende kaders voor jeugdhulp (met inbegrip van de begeleiding vanuit het VAPH) uit te tekenen. De raad hoopt dat dit nieuwe decreet bijdraagt tot begeleidingstrajecten die transparant zijn in de ogen van de jongeren en hun ouders. Het ontwerp van decreet bevat daarvoor heel wat positieve aanzetten.

De Vlor hoopt dat de hervorming niet leidt tot meer administratieve procedures, overlegstructuren en bureaucratisering. Ze zal een pas succes zijn als ze leidt tot resultaatgerichte begeleidingen (rechtstreeks of niet rechtstreeks toegankelijk) waardoor de jongere op korte termijn een antwoord krijgt op zijn noden.

Dit advies focust vooral op de raakvlakken tussen onderwijs en integrale jeugdhulp. De Vlor ziet raakvlakken op drie niveaus:

- *De meerwaarde van integrale jeugdhulp voor jongeren (en hun ouders)* bekeken vanuit hun schoolloopbaan. De Vlor is bezorgd over de impact van de capaciteitsproblemen in welzijnsinstellingen voor het zorgbeleid/leerlingenbegeleiding op scholen (en de internaten en opvangcentra). De Vlor stelt ook een nood vast aan een sensibiliseringsstrategie op het vlak van informatiedeling, ambtsgeheim en beroepsgeheim tussen scholen, clb en andere welzijns- en gezondheidswerkers.
- *De impact van integrale jeugdhulp op het functioneren van de clb* is bijzonder groot. De Vlor hoopt dat de clb alle begeleidingsdomeinen zoals omschreven in het clb-decreet volwaardig kunnen blijven vormgeven en vraagt aandacht voor hun rol bij diagnostiek. De raad benadrukt ook de rol van de clb als multidisciplinair team, de verantwoordelijkheden van de aanmelders en de plaats van de clb bij de uitrol en aansturing van integrale jeugdhulp.
- De oprichting van een *Vlaams centrum voor diagnostiek* (artikel 25): De Vlor is van oordeel dat de opdrachten, de functie en vooral de meerwaarde van een dergelijk centrum voor de diagnostische processen in het onderwijs moeten worden uitgeklaard.

De Vlor vraagt verder ook aandacht voor de afstemming tussen enkele belangrijke beleidsdiscussies in het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De raad heeft tot slot enkele vragen bij de verdere implementatie. Dit kaderdecreet laat nog heel veel punten open. De Vlor wil daarom over de cruciale uitvoeringsbesluiten bij dit decreet advies kunnen uitbrengen.

2 Integrale jeugdhulp moet daadwerkelijke zorg voor jongeren verhogen

In het algemeen ondersteunt de Vlor het streven naar een grotere efficiëntie en transparantie binnen de integrale jeugdhulp. De versterking van de samenwerking tussen de verschillende sectoren van jeugdhulp moet op het terrein leiden tot een vlottere toegang van jongeren en hun ouders tot de ondersteuning die ze nodig hebben. Uiteindelijk moet dit ook bijdragen tot betere onderwijskansen van deze kwetsbare kinderen. Werken aan welbevinden buiten de school, verhoogt ook het welbevinden binnen de school.

Positieve elementen in het voorontwerp van decreet zijn onder meer de uitgangsprincipes verwoord in het artikel 8. Ook de versterking van de rechtstreeks toegankelijke hulp door 30 % van de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp te verschuiven en door bij uitbreiding van sectoren ook 30 % te reserveren voor rechtstreeks toegankelijke hulp, is zeker positief (artikel 12). De integratie van de hulp vanuit VAPH voor minderjarigen in integrale jeugdhulp is ook een stap in de goede richting. De Vlor wijst wel op de blijvende nood aan rechtstreeks toegankelijke hulp voor kinderen met een andere sociaal-culturele herkomst.

Een van de uitgangspunten van dit decreet is de versterking van de ‘vermaatschappelijking van de zorg’. Op zich is vermaatschappelijking gekoppeld aan zo min mogelijk ingrijpende hulpverlening en *empowerment* van de jongere positief. Maar vermaatschappelijking van de zorg mag echter niet verkeerd worden begrepen en toegepast. Het kan niet betekenen dat een jongere met een zware zorgnood geen beroep kan doen op adequate hulpverlening en dat onredelijke verwachtingen of verantwoordelijkheden worden doorgeschoven naar de jongere zelf, zijn gezin (of andere mantelzorgers) en zijn school (artikel 9 en 10).

De Vlor pleit voor niet-bureaucratische procedures die de zorgvraag van de jongere (met inbegrip van de context) als uitgangspunt nemen. De samenwerking moet daadwerkelijk merkbaar zijn op het terrein in de vorm van meer rechtstreeks toegankelijke hulp, snellere en adequatere antwoorden op de toegenomen zorgvragen en betere interventie bij verontrusting. De Vlor betreurt dat de notie ‘trajectbegeleiding’ in het nieuwe voorontwerp van decreet vervangen wordt door een sterkere verantwoordelijkheid te leggen bij de aanmelder toegangspoort (zie punten 3.1 en 4.2).

De Vlor betreurt eveneens dat het decreet weinig transparant is voor jongeren en hun ouders. Het gebruikte jargon verhult soms de reële verwachtingen. Zo kan het ‘ondersteuningscentrum Jeugdzorg’ (artikel 33) wel degelijk hulp / plaatsing kunnen verplichten in verontrustende situaties.

3 De meerwaarde van integrale jeugdhulp voor jongeren en hun schoolloopbaan

3.1 Wachlijsten in welzijn, overcapaciteit in onderwijs?

Het artikel 31 bepaalt dat de aanmelder tijdens de afhandeling van de aanmelding door de toegangspoort verantwoordelijk blijft voor de jeugdhulpverlening. Het CLB is een van de belangrijkste aanmelders binnen jeugdhulp en draagt dus verantwoordelijkheid tot er een adequate oplossing is gevonden.

Impliciet betekent dit ook dat de jongere in zijn school voor gewoon of buitengewoon onderwijs blijft functioneren tot de welzijnsvoorzieningen een meer adequaat antwoord kunnen geven op de zorgvraag. Een tweede gevolg is dat scholen voor buitengewoon onderwijs het limiet van hun capaciteit bereiken en hun eigen doelgroep niet kunnen inschrijven. Ook heel wat internaten en opvangcentra fungeren de facto als begeleidingsdienst voor jongeren voor wie er nog geen aangepaste begeleiding is gevonden. Sommige jeugdrechters plaatsen jongeren in verontrustende situaties in de genoemde internaten en opvangcentra. Voor instellingen

buitengewoon onderwijs verbonden aan een MPI stelt zich dan weer de vraag naar samenhang en de afstemming tussen de toewijzing en de keuze voor een MPI en de inschrijving in de school.

Onderwijsinstellingen, internaten en opvangcentra beschikken niet over de adequate omkadering en infrastructuur om deze opdrachten waar te maken. Daarom dringt de Vlor aan op soepel werkende procedures en zo kort mogelijke wachttijden.

3.2 Informatiedeling tussen welzijnswerkers, clb en schoolteam

Het artikel 7 van het voorontwerp van decreet bepaalt dat alle personen 'die hun medewerking verlenen aan de toepassing van dit decreet' gebonden zijn door een beroepsgeheim. Dit is dus wel van toepassing op de clb-medewerker maar niet op de leden van het schoolteam. Zij zijn gehouden door een ambtsgeheim.

Vaak voelen diverse betrokkenen zich door deze en andere reglementaire bepalingen gehinderd om informatie met elkaar te delen. Er leven wederzijdse frustraties. Er is daarom een grote nood aan gerichte sensibilisering en bekendmaking van goede praktijken om de verschillende partijen te ondersteunen.

Leden van een schoolteam die fungeren als bijstandspersoon dreigen in een deontologisch dilemma te vervallen: als bijstandspersoon hebben ze beroepsgeheim; als lid van het schoolteam ambtsgeheim. Dit moet nog worden uitgeklaard.

4 Impact van integrale jeugdhulp op de werking van clb

4.1 Jeugdhulp omvat slechts een facet van de werking

De Vlor heeft in diverse adviezen zijn ongerustheid uitgedrukt over de impact van integrale jeugdhulp op de eigenheid van de aanpak en de autonomie van de centra voor leerlingenbegeleiding. De Vlor vindt dat het clb zijn vier kernopdrachten (leren en studeren, onderwijsloopbaanbegeleiding, preventieve gezondheidszorg en psychisch en sociaal functioneren) volwaardig en gelijkwaardig moet kunnen uitbouwen. De opdrachten die gevat worden door integrale jeugdhulp situeren zich vooral in het laatste begeleidingsdomein.

Bovendien is de werking van het clb vooral preventief. Curatieve hulp is maar een beperkt deel van de opdracht. De werking moet garanderen dat het aantal jongeren dat nood heeft aan (rechtstreeks toegankelijke) jeugdhulp, beperkt blijft.

Bovendien werken de clb in en met onderwijsinstellingen. Ze werkten de laatste jaren meer integratieve begeleidingstrajecten uit die zich baseren op handelingsgericht samenwerken in een continuüm aan zorg en op handelingsgerichte diagnostiek. Dat laatste vergt een nauwe samenwerking met een zorgteam en een leerkrachtenteam op school. De Vlor vindt daarom dat de samenwerking binnen integrale jeugdhulp hierop een uitstekende aanvulling kan vormen (draaischijffunctie). Ze mag echter geen claim leggen op de inhoudelijke invulling van de opdracht.

Bovendien pleit de Vlor ervoor dat de opdrachten van het clb in het kader van integrale jeugdhulp zo naadloos mogelijk aansluiten op de reguliere werking. Om deze afstemming te realiseren,

vraagt de Vlor naar voldoende garanties voor overleg enerzijds en adviesverlening voor de onderwijspartners - waaronder het clb- anderzijds (zie punt 7).

4.2 De verantwoordelijkheden van het clb als aanmelder

De Vlor vraagt naar verduidelijking van de verantwoordelijkheid van het clb als de jongere aanmeldt bij de toegangspoort. Welke begeleidingsactiviteiten moet het clb dan aanbieden in afwachting van een daadwerkelijke interventie van de hulpverlener die de meest adequate hulp kan bieden? De aanmelding bij de toegangspoort is vaak een signaal dat de zorgvraag van de jongere de draagkracht en de competentie van het clb-team (en bij uitbreiding het rechtstreeks toegankelijke hulpverleningsaanbod) overstijgt. Veel clb bieden deze jongeren 'kortdurende begeleiding' aan maar dit is ten koste van andere opdrachten én de hulp is niet adequaat voor de hulpvraag van de jongere. De Vlor is dus vragende partij voor een optimalisering van de doorstroming tussen onderwijs en de verschillende sectoren van welzijn. Dat garandeert de jongere dat hij binnen een aanvaardbare termijn de nodige hulpverlening krijgt.

Er dient nog uitgeklaard of en onder welke voorwaarden de gegevensuitwisseling tussen LARS (leerlingenadministratie- en registratiesysteem) en de elektronische registratie in de jeugdhulp (artikel 70) kan plaatsvinden.

4.3 De toegangspoort en de diagnostische rol van het clb

Voor de Vlor is het vanzelfsprekend dat de clb, na overleg met de school en de ouders, autonoom bevoegd blijven voor de attestering in het onderwijs en de doorverwijzing naar BuO of Gon. De expertise voor diagnostiek in het onderwijs blijft onverminderd liggen bij het clb. Voor de Vlor is het niet haalbaar dat diagnostiek zou leiden tot meerkosten voor ouders. Anders dreigt er een dualisering van de nodige hulp en ondersteuning. (zie punt 5.2.)

Het decreet creëert de mogelijkheid voor een clb om op treden als multidisciplinair team (MDT). Clb moeten hiervoor een erkenning aanvragen. De Vlor vraagt naar een precisering van wat in dat geval precies verwacht wordt van het clb dat optreedt als MDT. Gaat het enkel om eenrichtingverkeer waarbij diagnostische gegevens uit het clb worden doorgegeven? Of kunnen er vanuit de toegangspoort ook gerichte vragen worden gesteld aan het clb/multidisciplinair team? Een erkend multidisciplinair team zal voor dergelijke aanmeldingen niet per dossier worden vergoed maar een enveloppefinanciering krijgen. De Vlor vraagt waarborgen dat het clb dat functioneert als multidisciplinair team een enveloppe krijgt ter vervanging van de huidige financiering per dossier. Zo niet, komt deze opdracht ten nadele van de reguliere werking en decretale werking van het clb.

Dit staat buiten de reguliere werking die momenteel wordt gefinancierd op grond van een gesloten enveloppe die geen rekening houdt met wijzigingen in leerlingenaantallen.

4.4 De positie van clb in de overlegstructuren van integrale jeugdhulp

De Vlor vraagt naar de vertegenwoordiging van onderwijs en meer specifiek van de clb in de verschillende structuren die integrale jeugdhulp aansturen (zowel op Vlaams als op regionaal niveau).

Op het Vlaams niveau zal de Adviesraad Integrale Jeugdhulp op 1 januari 2015 worden opgedoekt (artikel 104). De Vlor vindt het belangrijk dat er ook na die datum een intersectorale toets kan plaatsvinden en dat de clb daarin een inbreng kunnen doen.

Op het regionale niveau functioneert er een Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp (IROJ). Om efficiënte overlegstructuren op het regionale niveau mogelijk te maken, is het noodzakelijk dat alle partners evenredig zijn vertegenwoordigd. Bovendien moet er ook een efficiënte doorwerking en terugkoppeling mogelijk zijn naar de eigen sector en de centra die ervan deel uitmaken. Beslissingen en afspraken moeten tijd en ruimte krijgen om daadwerkelijk te worden geïmplementeerd. De Vlor koppelt dit aan de initiële vraag naar jeugdhulpverlening die daadwerkelijk zichtbaar is voor de jongere die er behoefte aan heeft.

De Vlor wijst er tevens op dat het clb in diverse regionale samenwerkingsverbanden (voor diverse sectoren in Welzijn) moet samenwerken en deze bovendien nog eens combineren met zijn eigen werkingsgebieden en met de scholengemeenschappen (basis en secundair) van het onderwijs. Dit maakt samenwerken en terugkoppelen vaak bijzonder complex. De Vlor dringt dan ook aan op een evaluatie van deze specifieke problematiek. De ervaringen van de eerste implementatiefase die binnenkort in Oost-Vlaanderen van start gaat, kunnen hiervoor de nodige input leveren.

5 Een Vlaams expertisecentrum voor diagnostiek (artikel 25)

5.1 De meerwaarde van een expertisecentrum

De memorie van toelichting bij artikel 25 geeft een eerste idee van de mogelijke concrete opdrachten van een expertisecentrum. Het moet diagnostische protocollen ontwikkelen en valideren, wetenschappelijke ondersteuning geven bij de ontwikkeling (door anderen) van inschalingsinstrumenten en indicatiestellingsprotocollen. Ten tweede kan het centrum wetenschappelijke onderzoeksopdrachten uitvoeren of laten uitvoeren. Het functioneert ook als een informatie-, vormings- en procesondersteuningscentrum voor diverse organisaties en diensten die werken aan diagnostiek en protocollering. Het centrum zou ook worden belast met de accreditering van de multidisciplinaire teams.

De Vlor vindt dat het decreet het expertisecentrum erg veel verschillende rollen toekent. Is ontwikkelen en valideren van protocollen wel verenigbaar met elkaar? Kan dit samen met aansturen en coördineren van de beleidsinitiatieven op het vlak van diagnostiek? En kan accreditering en ondersteuning door dezelfde organisatie gebeuren?

De Vlor betwijfelt ook of het decreet wel de juiste prioriteiten naar voren schuift. De oprichting van het centrum suggereert dat er een probleem is op het vlak van diagnostische protocollen. Maar de noden van de betrokken sectoren zitten vooral in het ontbreken van wetenschappelijk verantwoorde, genormeerde en gevalideerde Vlaamse diagnostische instrumenten. Daarvoor worden weinig *incentives* gegeven.

De Vlor is ook bezorgd over de begeleidingsinitiatieven vanuit het Vlaams expertisecentrum naar centra voor leerlingenbegeleiding. Momenteel functioneren vanuit de centrumkoepels eigen nascholings- en begeleidingsdiensten. Deze bestaande begeleidingsdiensten kunnen begeleiding bieden vanuit een globale visie op leerlingenbegeleiding die de verschillende

begeleidingsdomeinen in de clb-werking integreert en legt de band tussen jeugdhulp, jeugdzorg en leertrajectbegeleiding in het onderwijs.

5.2 Geen beperking tot classificerende diagnostiek

Handelingsgerichte en classificerende diagnostiek sluiten elkaar niet uit. Classificerende diagnostiek kan een onderdeel zijn van handelingsgerichte diagnostiek. Een goede afstemming van onderwijsdiagnostiek op die van het VAPH, en andere sectoren binnen de intersectorale toegangspoort zal een meerwaarde bieden voor de jongere en zijn ouders.

Maar het kan niet de bedoeling zijn om daarom diagnostiek te beperken tot classificerende diagnostiek. De memorie van toelichting wekt nochtans die indruk. Het VN-verdrag over personen met een handicap ziet handicap als een afstemmingsprobleem tussen de samenleving en een persoon met specifieke noden. Elke diagnostiek die een plaats krijgt binnen de intersectorale toegangspoort moet uitgaan van een sociaal interactiemodel. Ze moet uitgaan van de hulpvraag van de jongere en zowel mogelijkheden als beperkingen van de jongere (en zijn netwerk) in kaart brengen en focussen op ondersteuningsbehoeften.

Specifiek voor het onderwijs betekent dit een afstemming tussen de onderwijs- en opvoedingsnoden van een leerling en het functioneren van en in een onderwijsleeromgeving. Een louter classificerende diagnostiek biedt geen antwoord op de heterogeniteit tussen leerlingen die met een gelijkaardig 'etiket' op grond van de classificerende diagnostiek, maar erg uiteenlopende noden hebben aan ondersteuning van hun leer- en opvoedingsproces.

Sinds enkele jaren stimuleert het Vlaamse onderwijs handelingsgerichte diagnostiek. Het Prodia-project ontwikkelde instrumenten ter ondersteuning van deze innovatie in de centra voor leerlingenbegeleiding. Ontwikkelingen binnen de jeugdhulp of het VAPH mogen geen afbreuk doen aan dit vernieuwingsproces.

5.3 Aansturing en beheer

De Vlor vraagt om verduidelijking bij de bestuursorganen van dit Vlaams expertisecentrum. De memorie stelt heel vaag dat 'de prioritaire gebruikers de overheid, het werkveld, de gebruikers, de wetenschappelijke wereld en het onderwijs' zijn. Het expertisecentrum zal daarom een 'beroep doen op een relatief brede waaier van expertise'. Het gaat onder meer om orthopedagogische, neurologische, logopedische, psychologische en psychiatrische kennis. Dit zijn domeinen die verder uit te splitsen zijn naar diverse specialismen (samen te bundelen in drie hoofddomeinen: medisch, paramedisch en (psycho)pedagogie).

Als een dergelijk centrum zou worden opgericht, moeten er in elk geval garanties zijn dat onderwijs in het algemeen en de centra voor leerlingenbegeleiding in het bijzonder voldoende impact hebben.

6 Afstemming met lopende beleidslijnen in onderwijs en vorming

6.1 Zorgvernieuwing in VAPH en multifunctionele centra

De Vlor verneemt dat de overheid werkt aan een strategische visie op zorg voor mensen met een handicap, Perspectief 2020. Voor alle punten die de zorg voor minderjarigen betreffen, zijn er sterke raakvlakken tussen beide dossiers.

Op 1 januari 2012 ging het experiment Multifunctionele Centra (MFC's) voor minderjarigen van start. Bijgevolg zijn een tiental minderjarigenvoorzieningen omgevormd tot multifunctionele dienstverleningscentra. Hierdoor moet het aanbod vanuit de (semi-)residentiële voorzieningen soepeler ingezet worden. De MFC moeten dichter aansluiten bij de noden van jongeren en hun familiale context. Ook dit verandert de samenwerkingsmodaliteiten tussen instellingen voor buitengewoon onderwijs en de welzijnsvoorzieningen. De Vlor vindt dat het debat over het toelatingsbeleid in zijn verschillende facetten ten gronde moet worden gevoerd.

6.2 Samenhang met de strategische oefening rond jeugdzorg

De Vlor verwijst naar zijn advies over de visietekst jeugdzorg.¹ Goed onderwijs is een zeer sterke vorm van preventie. Daarom is een goede samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg belangrijk. De Vlor vindt dat jeugdzorg niet alleen gericht mag zijn op jongeren die ondersteuning krijgen in de residentiële hulpverlening, maar ook op jongeren (en gezinnen) die ambulante hulp krijgen. Scholen en clb spelen een toonaangevende rol in het signaleren en ontdekken van problemen van kinderen. De Vlor pleit ervoor om adequate onderwijsleertrajecten uit te bouwen voor jongeren die uit de boot vallen. De initiatieven die nu al bestaan, moeten worden meegenomen in het jeugdzorgplan.

6.3 Samenhang met het debat over preventieve gezinsondersteuning

PreGO is een project waarmee Kind en Gezin samen met al zijn partners de preventieve gezinsondersteuning wil versterken. De 'Huizen van het Kind' moeten een sterkere multidisciplinaire aanpak rond het gezin uitbouwen met zowel verpleegkundigen, vroedvrouwen, artsen, als pedagogen. Prego wil ook nauwere aansluiting vinden bij nieuwe noden van ouders en kinderen. Ook een nauwe samenwerking met de huisartsenkringen moet de preventieve zorg versterken. Dit project stelt ook samenwerking met scholen en clb in het vooruitzicht.

Het is onduidelijk hoe en wanneer beide beleidslijnen samen sporen.

6.4 Samenhang met de debatten in onderwijs over zorg en over leerlingenbegeleiding

Er is een duidelijke interferentie tussen de vraag naar de ondersteuning van leerlingen met specifieke noden in het onderwijs en de hervorming binnen integrale jeugdhulp. De vraag naar de invulling van diagnostiek, naar samenwerking tussen (buitengewoon) onderwijs en de MPI's en

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad, [Advies over de visietekst jeugdzorg](#), 24 mei 2012.

naar zorg voor leerlingen met gedrags- en emotionele stoornissen zijn slechts enkele van de meest voor de hand liggende voorbeelden. De impact van integrale jeugdhulp op dit dossier wordt verder vergroot door de - terechte - integratie van de zorg van het VAPH in dit decreet.

Het is, gelet op de betrokkenheid van de clb in integrale jeugdhulp als een sector, ook duidelijk dat de krijtlijnen die nu worden uitgetekend hun impact zullen hebben op toekomstige discussies over de invulling van leerlingenbegeleiding in het onderwijs.

7 Verdere implementatie van het decreet

De Vlor stelt vast dat het voorliggende decreet - terecht - enkel een kaderdecreet is. Maar dit betekent dat nog heel wat cruciale punten moeten worden uitgewerkt in uitvoeringsbesluiten. Gelet op de impact van de uitvoeringsbesluiten op de clb in de eerste plaats en op de leerlingenbegeleiding op school in tweede orde, vraagt de Vlor naar engagementen om over de uitvoeringsbesluiten advies te kunnen uitbrengen. De memorie van toelichting geeft bij tal van artikelen al concrete invullingen aan thema's waarover nog veel vragen leven. De raad verwijst bij wijze van voorbeeld naar de eigen krachtconferenties, de vermaatschappelijking van de jeugdhulpverlening (artikel 9), de functie van het Vlaams expertisecentrum, de impact van een aanmelding voor de aanmeldende instantie.

De Vlor wil ten tweede ook een engagement van de Vlaamse overheid dat ze over de afstemming tussen integrale jeugdhulp en de gerechtelijke jeugdhulp zal overleggen met de federale overheid.

De raad wijst er ten slotte op dat de eerste fase van de uitrol van dit decreet al gepland is in februari 2013. Het is wenselijk dat bij de start op het terrein duidelijkheid is over de concrete invulling van de uitvoeringsbesluiten.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Ann Demeulemeester
voorzitter